

ikke at forbeholde Udførsel alene for den ene af de krigsførende Parter. Det er derfor i Virkeligheden ikke i god Overensstemmelse med den danske Regerings Udenrigspolitik, naar, som i dette Tilfælde, den islandske Regering forbeholder den ene af de krigsførende Magtgrupper hele Udførselsmængden af en saa vigtig Vare, endog med Udelukkelse af Danmark og de neutrale Lande. Jeg vægrer mig ved at tro, at denne Overenskomst er truffet i London under det danske Udenrigsministeriums Auspicier eller med dets Billigelse. Jeg tænker mig ikke, at den islandske Regering har tænkt ved dette at ville gaa uden om det danske Udenrigsstyre, og jeg nævner ikke dette Forhold som en Anklage mod det islandske Ministerium, men som Eksempel paa, hvor vigtigt det er, at Riget ikke har to Udenrigsstyrelser, men kun een. Man vil maaske indvende, at Forhandlingen i London, som formentlig er optaget paa Grundlag af, at den engelske Regering har indbudt den islandske Regering til en saadan Forhandling, dog har fundet Sted i en vis Forbindelse med den danske Gesandt i London; men man vil forstaa, at der er stor Forskel paa en vis Forbindelse af denne Art og en fælles Ledelse i et for Landet saa vigtigt Spørgsmaal under den forhaandenværende Krigssituation. Selve den Handelsoverenskomst, som nu er sluttet mellem den engelske Regering og det islandske Ministerium, er ikke offentliggjort her i Danmark. Hvorvidt den vil blive offentliggjort paa Island, ved man ikke, men sikkert er det, at de islandske Underhandlere, som har afsluttet Overenskomsten i London, i alt Fald nogle af dem, for Tiden er i København. Formentlig har de gjort det danske Udenrigsministerium bekendt med Overenskomsten, derimod har det ikke været muligt for andre interesserede, ikke heller for det af Rigsdagen nedsatte Udvalg, at blive bekendt med Overenskomsten, da det islandske Ministeriums herværende Kontor synes at have vægret sig ved at give Meddelelser om den.

Dette saaledes foreliggende højst aktuelle Eksempel peger paa Nødvendigheden af, at der kun findes een fælles Udenrigsstyrelse, og at alle paagældende Myndigheder i Riget indordner sig under den, men det peger ogsaa og tillige paa den dybtgaaende Forskel, der bestaar mellem et Rige, som udadtil er en Enhed, og et Rige, som kun har Skindet af en Enhed, men i Virkeligheden bestaar af to Stater, af hvilke den ene, eller begge maaske, skin-

sygt vaager over, at der netop ikke kan paa-vises nogen Art af Fællesskab med Hensyn til de Beslutninger, som tages om Forholdet udadtil. En Realunion mellem to Stater har alle Dage vist sig at medføre store Vanskeligheder. Skal en saadan holdes og holde sammen paa Rigerne, maa Kongen eller Kejseren have en overordentlig stærk Stilling, thi Kongemagten vil da være den egentlig bærende Kraft for Sammenholdet; men i Riger som de nordiske med udstrakt demokratisk Statsstyre er denne Mulighed ikke til Stede. Den Gang Sverige og Norge var forenede, kunde man maaske nok karakterisere den svenske Kongemagt som ret kraftig, men i det demokratiske Norge strakte Kongemagten i hvert Fald ikke til til at opretholde Samhørigheden. En Realunion mellem skandinaviske Stater har Erfaringen og Historien imod sig.

I Fællesskab maa dernæst ogsaa Forsvarsvæsenet være. Dette volder for saa vidt ingen Vanskelighed i Forholdet til Island, som Islænderne ikke har og vel neppe tænker paa at faa nogen selvstændig Forsvarsmagt; men der er dog et Omraade, hvor Spørgsmaalet om Fællesskab med Hensyn til Forsvaret spiller ind for at kunne blive aktuelt, det er, hvor det militære Forsvar anvendes til Fiskeriinspektion paa Søterritoriet, thi her kommer jo Statsmagten til at træde i direkte Forhold til Udlandet, fordi Fiskeriinspektionen netop gælder Opsynet med de fremmede fiskende Nationers Fartøjer. Paa dette Omraade maa det anses for ganske u hensigtsmæssigt at opgive Fællesskabet og Enheden i Ledelsen.

Udgangspunktet, det samlede danske Riges Enhed, kræver, at Indfødsretten er fælles. Dette turde, naar alt kommer til alt, være en nok saa stor Fordel for Islænderne, som derved har Indfødsret i Danmark, som for Danske, som derfor har Indfødsret paa Island. Men for et bestemt Omraade i det danske Rige er Hævningen af Indfødsretten dog af afgørende Betydning. Jeg sigter herved til Færøerne. De færøske Fiskerierhvervsinteresser kræver, at Rettigheden til Fiskeri under Island ikke fratages Færingerne. Det maa med Henblik derpaa synes dobbelt betænkeligt, at man i Kommissionen af 1907 fra dansk Side har indladt sig paa Opsigelsesparagraffen. Sikkert kan dette ogsaa kun finde sin Forklaring deri, at man har ment, at naar der blot foreløbig bragtes Ro om hele Spørgsmaalet, vilde det ikke mere blive rejst og Opsigelsesparagraffen saaledes al-